

TEPLOMRABLÓ

Innen tovább kell mennem. Elvégre reggelig nem maradhatok ez alatt a kapu alatt.

Éhes vagyok és fázom. Vajon a pékinas, kinek reggel a kosarából kiemeltem egy kiflit, kapott-e pofont a hiányzó darabért?

Tulajdonképpen egy pofon nem is olyan nagy dolog. Én is kaptam eleget. Apám szeretett pofozni és kemény keze volt. Anyám — ó, az anyám — édesen és melegen simogatott, de erre már nemigen emlékszem.

Átkozott hideg van, és ezek az éles, apró valamik valósággal szúrják az arcomat. Miért nem esik legalább becsületes, simogatva pihéző hó, ha már mindenáron esnie kell valaminek?

— Gyönyörű nő volt. Ostobaság! Mi közöm hozzá? De mégis furcsa, miért nem gondol ő is valamit rólam — pedig reám nézett.

Jó volna valami láthatatlan telefonvezeték az emberek gondolatai között, milyen könnyen megértenék egymást.

— És ezért a nyavalyás felöltőért fizettem húsz koronát. Olyan, mint egy lepedő, a világ minden hidege alatta gyűlt össze és engem dideregtet.

A háziakban világosság van és meleg.

Meleg. Istenem — milyen hideg a kezem. Rálehelek, zsebre teszem — úgy áll ott az öklöm, mint egy gömbölyű kódarab.

Este van. A gyermekeket már csuczujgatják. Lefeküdni, lefeküdni.

Aki istene van ennek a keserves világnak — legalább leülni lehetne. Egy kicsit csak, hogy elnyújthassam a lábamat. De hová?

Az utcán nem ülhetek le, bevisznek.

A kávéházban meleg van. Nincs egy árva krajcárom.

Mikor is mosdottam utoljára?

Milyen nagy ez a szobor. Akiról szobrot csinálnak, annak bizonyosan mindig volt mit ennie.

Ez Mátyás, az igazságos. Emlékszem, annyit tudok róla, hogy Gömörben valamit csinált. De hogy kerül ide ezzel a nagy lóval?!

Enni, enni, enni akarok. A szentségit! Akkorát ordítok, hogy megsiketül az egész világ. Hogy mernek enni? Disznóság, disznóság, miért mások és miért nem én is!

Ezt tovább nem bírom. Isten, Isten, hol vagy, boríts reám valamit. Valahová be kell menni, valahol le kell ülni.

Ide! A templom mindenkinek szabad. Ehhez nem kell pénz. Itt ingyen mérnek mindent. Semmit.

Nagyon jó. Nem fúj az a kutya szél. A jeges havat letörölöm arcomról a kabátom ujjával. — Ó, boldogság! Leülök.

A lábaim elnyúlnak, mint holtra fáradt állatok. Egy öregasszony letérdel mellém. Soha nő ilyen jó nem volt hozzám. Szegény bal lábam ruháján keresztül érzi melegét, megbizsereg és egy kis vért küld szét vacogó ereimben.

Énekelnek. A papon nagyon szép ruha van. Milyen rég nem voltam templomban. Van négy esztendeje is. — Vajon mit csinál Mariska? Fene egye meg. Bizonyosan megcsalt ezerszer a cafat.

De jó volna, igazán jó volna, ha itt lenne. Meleg, engedékeny, vacsorát adna és — eh, bolondság, mit csinál egy koldus nagy dolgot a hűtlenségből? Hát elvettek azzal csak egy falat húst is belőle?!

Orgonálnak, a pap morog valamit. Csak csendesen, csendesen. Nem kell lármázni, pihenni akarunk.

Szájához viszi az ostyát. Aranykehelyből iszik. A nyál összefut a számban. Adjatok nekem is csak egy korty borit. Éhes vagyok! Mi volna, ha odakiáltanék? Hülye! Bevinnének a bolondokházába, vagy a tömlöcbe.

Elteszi a kelyhet. Bizonyosan színarany. Mennyit érhet?

Megint orgonálnak. Az öregasszony sóhajt, keresztet vet, rám se néz s elviszi a meleget.

Lehajtom fejemet a padra. Csendesesen azzal az orgonával, csendesesen. Mire való ez a nagy lárma?! Az ember még itt se pihenhet?!

Nagyon különös. Én mindig azt hittem, hogy ezek az alakok a templomban csak képek és szobrok.

De hát miért mozognak? Mit akarnak voltaképpen?

Látom, hogy a homályba vesző oszlopok mélyéből előlépnek, furcsán néznek reám.

Bizonyosan mind szentek és királyok. Bársonypalástjukat összefogják mellükön és nesztelenül lépkednek a márványkockákon. Reám mutogatnak, s azt hiszem — fenyegetnek.

Talán jó volna innen kimenni. Nem sok értelme van sokáig itt ülni, s nekik tulajdonképpen igazuk van: ez a hely az övék.

Valami furcsa szorongást érzek. Nagyon-nagyon éhes vagyok. Legalább egy korty bor volna. Hó, hála istennek, hiszen itt van. Csak most tette vissza a pap a kelyhet. Inni fogok!

Megindulok az oltár felé. Két sorban állanak a szentek és királyok és mereven néznek reám. Fellepek az oltárra. A szentségtartó aranyos ajtaját kinyitom, kiveszem a kelyhet és — iszom.

Édes jó istenem, jó vagy. Köszönöm, köszönöm! Van Isten, van bizonyosan.

A szám boldogságtól vonaglik, és nagy kortyokban nyelem a bort. Illatos. Eloltja a szomjamat. Éhes sem vagyok, nem is fázom.

Mehetünk!

Ezt a poharat nem hagyom itt. Jobb helyen van nálam. Betszem a felöltöm zsebébe. Jerünk!

Jaj! Uram, Istenem! Kegyelem!

A szentek és királyok reám rohannak, fényes kardok suhognak a fejem körül.

Megálljanak, megálljanak! Templomban vagyunk! Az istenit, templomban vagyunk! Hát nem értik? Mi a különbség akkor közöttünk?

Hagyjanak békét! Itt a pohár! Itt van! Eresszenek!

Egy kemény kéz a torkomat fogja. Fuldoklom. Szemem

kimered. Egy hangot nem tudok kiadni. Csak nézem, nézem Krisztusnak vértől csepegő, sápadt arcát. — Miért nem szállt le ő is a falról?

Ahá! Most már nem bánom, ha meg is döglöm. Ereszszetek, eresszettek, hogy ordítsam: A keresztre feszített ember nem jött királyokkal és szentekkel embert fojtoztatni.

Mi az? Te is jössz, te is? Te zsidó! Leszáll az oszlopról. Mosolyog — mosolyog. Fulladok. Jaj!

Sovány, fehér kezét felemeli. Reám mutat. Mindenki félrehúzódik tőlem.

Nagyot lélegzem, borzongok. Azt mondja:

„Menj békével, fiam!”

Felemelem a padról a fejem. A templom boltozata komor sötétbe takarószik, az oltár előtt vörösés lánggal pislog az örökmécs. Csend. Mintha más világban volnék.

A toronyban éjfél ver az óra.

Kinn hallgat az ércszobor. Az égen ragyognak a csillagok. A házakban alusznak, szeretnek, gyűlölnék az emberek.

Az utcákon túl hegyek jönnek. A hegyeken túl más hegyek. Folyók futnak le róluk s a tengerekbe ömlenek. És emberek, emberek mindenütt. És a hegyek mind másformák, a folyók partján más-más virágok nyílnak. Minden embernek van két keze és két lába, mindenik a szájával eszik, a szemével néz.

És miért vagyok én most ebben a templomban? Nyomnak a kövek. Menni, menni! Fázom. Enni akarok.

Felmegyek az oltárra, kiveszem az aranykelyhet. Zsebre teszem.

Visszajövök.

— Templomrabló! — mondom magamnak.

Felmászom az ablakra, kifeszítem. Mehetünk! Visszanézek. Tisztelettel megemelem kalapomat a názáreti koldus felé.